

XIII Forum Historyków Wojskowości

W dniach 22–24 września 2016 roku odbyło się w Gdyni i Rozewiu XIII Forum Historyków Wojskowości. Organizatorem tej znanej od wielu lat inicjatywy historyków i miłośników historii wojskowości był Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych Akademii Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte w Gdyni. Zdarzenie objął patronatem honorowym prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda.

Celem Forum była debata *O powinnościach żołnierskich*. Temat ten wybrano podczas XII Forum Historyków Wojskowości, które odbyło się w Rzeszowie w 2014 roku. Trafność tematu Forum potwierdzają żywe obecnie dyskusje na temat bezpieczeństwa państwa, podejmowane zarówno przez przedstawicieli świata nauki, administracji państwowej, jak i media. Dlatego też w kontekście zachodzących na świecie wydarzeń niezbędne okazuje się odnalezienie odpowiedzi na pytanie, jakich obrotów potrzebuje współczesna Polska. Tegoroczne Forum zgromadziło wielu badaczy historii wojskowości i powszechnej oraz pedagogów, psychologów, etyków, a także specjalistów z innych dziedzin. Przyczyniło się do poszerzenia pola dyskusji w debacie i jednocześnie pozwoliło uchwycić wielowymiarowość i różnorodność prezentowanych perspektyw. Dodatkowo do udziału w spotkaniu zaproszono uczniów i nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych, między innymi z I Akademickiego Liceum Ogólnokształcącego w Gdyni, V Liceum Ogólnokształcącego w Gdyni oraz zespołów szkół z Redy, Łęborka i Bolesławowa.

Forum podzielono na wystąpienia indywidualne i panele dyskusyjne w zespołach problemowych. Organizatorzy przewidzieli również czas na rejs okrętem ORP „Wodnik” 3 Flotylli Okrętów w Gdyni, podczas którego oddano hołd polskim marynarzom poległym w walkach września 1939 roku – z pokładu okrętu złożono kwiaty w symbolicznym miejscu zatopienia okrętu ORP „Gryf”.

Uroczystego otwarcia XIII Forum Historyków Wojskowości dokonał prof. dr hab. Tadeusz Panecki. Obrady rozpoczęto w audytorium Biblioteki Głównej AMW. Przewodniczącą sesji plenarnej była prof. dr hab. Barbara Kubis.

dr inż.
**ROBERT
RYBAK**

Adiunkt Zakładu
Historii Wojskowej
Wydziału Nauk
Historycznych
Uniwersytetu Mikołaja
Kopernika w Toruniu.

Uczestnicy XIII Forum Historyków Wojskowości

Wręczono medale i wyróżnienia Stowarzyszenia Historyków Wojskowości. Medale „Historia – Militaris – Polonica” i dyplomy za całokształt działalności naukowej i znaczący wkład w rozwój historii wojskowości w Polsce otrzymali: kadm. w st. spocz. Hieronim Henryk Pietraszkiewicz, prof. dr hab. Karol Olejnik i prof. dr hab. Jerzy Przybylski. Za popularyzację zagadnień wojskowych wyróżniono dyplomami: dr Grażynę Korneć za pracę doktorską – monografię *Udział kobiet w Powstaniu Warszawskim (1 sierpnia–2 października 1944 r.)* i mgr. Rafała Hince za pracę magisterską *Zarys rozwoju broni palnej strzeleckiej w XIX i XX wieku*.

W części obejmującej wystąpienia indywidualne pierwszy zabrał głos prof. dr hab. Karol Olejnik, który przedstawił zagadnienie *Morywy towarzyszące realizacji powinności wojskowych (perspektywa historyczna)*. Zaprezentowany wywód dotyczył między innymi kształtowania patriotycznych postaw obrońców ojczyzny i ich ewolucji w kolejnych epokach historycznych. Następnie prof. dr hab. Adam Suchoński zaprezentował temat „*Żołnierze wyklęci*” – *spojrzenie na problem ze współczesnej perspektywy*. Nawiązywał do współczesnych przykładów upamiętnień tych żołnierzy. Kolejna prelegentka prof. dr hab. Danuta Kisielewicz omówiła temat *Być żołnierzem w niewoli*. Wystąpienie było poświęcone szczegółowemu opisowi obozowego życia żołnierzy w niewoli i ich zwyczajów. Część pierwszą Forum zakończył prof. dr hab. Andrzej Makowski, który przygotował temat *Zachowanie tradycji polskiej Marynarki Wojennej powinnością żołnierskich pokoleń*. Prelegent przybliżył bogatą tradycję ceremoniału marynarki wojennej i jego znaczenie dla wychowania przyszłych pokoleń, wypowiedział też kilka krytycznych uwag o przejmowaniu stopni admirałskich od innych flot wojennych i ich stosowania w polskiej marynarce wojennej.

W części drugiej wystąpienie wiceadmiral dr Stanisław Zarychta omówił zagadnienie *Dowódca na współczesnym polu walki*. Admirał przedstawił funkcję i zadania dowodzonego przez siebie Centrum Operacji Morskich. Z kolei prof. dr hab. Waldemar Rezmer zaprezentował zagadnienie *Historia i współczesność ogólnopolskiego forum historyków wojskowych (wojskowości)*. Zwrócił uwagę na złą jakość merytoryczną i przedmiotową publikowanych w minionych latach monografii na tematy historyczne. W szczególności na bezkrytyczne przedrukowywanie obcojęzycznych dzieł tematycznych i publikowanie na stronach internetowych artykułów osób niemających odpowiedniej wiedzy do ich przygotowania. Zaznaczył, że taki stan rzeczy może być skutkiem uchylania się środowiska historyków wojskowości od współczesnych wyzwań i problemów. Ostatni wykład w drugiej części wystąpień, zaprezentowany przez prof. dr hab. Tadeusza Paneckiego, był zatytułowany *Polska historia wojskowa w środowisku międzynarodowym*.

W przerwie między wystąpieniami a dyskusją w panelach tematycznych organizatorzy zaprezentowali uczestnikom Forum bazę dydaktyczno-naukową AMW.

Podczas Forum utworzono cztery panele dyskusyjne. Moderatorem panelu „*Powinności żołnierskie*” w *zwiercadle historii* była prof. dr hab. Urszula Świdarska-Włodarczyk. Panel *Dowódzić to znaczy szukać zwycięstwa* o kadrcze dowódczej, której powierzono żołnierski los, prowadził prof. dr hab. Andrzej Makowski. Panel *Wojsko nic innego nie jest tylko wyciągnięta siła obronna i porządna z ogólnej siły narodu* prowadził dr Mariusz Kardas. Moderatorem panelu *O „powinnościach żołnierskich” z perspektywy współczesnych wyzwań i oczekiwań oraz koncepcji „patriotyzmu jutra”* był dr Andrzej Drzewiecki.

Materiały dotyczące dyskutowanych podczas paneli zagadnień ukazały się w suplemencie do trzymtomowej publikacji, wydanej w związku z XIII Forum Historyków Wojskowości, pod tytułem *O powinnościach wojskowych* pod redakcją dr. Andrzeja Drzewieckiego (tomy I i III) i dr. Mariusza Kardasa (tom II).

XIII Forum Historyków Wojskowości zakończyło się jego podsumowaniem. W opinii uczestników, liczących blisko 100 osób, Forum spełniło pokładane w nim oczekiwania, co wyrażono między innymi w podziękowaniach jego organizatorom dr. Andrzejowi Drzewieckiemu, dr. Mariuszowi Kardasowi i mgr. Katarzynie Zeman.

Dyskutowano też o myśli przewodniej kolejnego Forum. Przyjęto propozycję prof. dr hab. Karola Olejnika – *Historia wojskowości a polityka*. Dokonano też honorowego przekazania organizatorowi XIV Forum Historyków Wojskowości buzdyanu jako wyrazu kontynuacji tradycji. Następne Forum ma się odbyć w Wyższej Szkole Oficerskiej we Wrocławiu. Buzdyan do czasu potwierdzenia możliwości realizacji przedsięwzięcia pozostanie w Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni. ■